

Toimenpideohjelma / Toimenpide	Seuranta			Liikkumisen kehittämisohjelma - LIIKE, tavoitteet (1/5)											
	Toteutunut	Loppuvaiheessa	Alkuvaiheessa	Ei käynnistynyt	Toteutusaste	Seurataanko toteutumista (K/E)	Mittari	Saavutettavuus kestäväillä liikennemuodoilla nostetaan kilpailukykyiseksi autoliikenteen saavutettavuuden kanssa arjen matkoilla	Matka-ajat ovat ennustettavia kaikilla kulkutavoilla	Liikennesunnittelu valinnoilla vähennetään liikennejärjestelmän asukkaille aiheuttamia haittoja	Liikennejärjestelmän suunnittelua ohjaa resurssien tehokas käyttö ja kaupungin toiminnalliset tarpeet	Ohjataan liikenteen kasvu kestäviin kulkutapoihin	Varmistetaan työvoiman ja työpaikkojen sekä kuluttajien ja kaupan kohtaaminen	Viihtyisät katutilat luovat edellytykset vilkkaalle kaupunkielämälle ja urbaanille liiketoiminnalle	tavaraliikennettä tehostetaan ja jakelun kustannuksia vähennetään yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa
Älyliikenne Helsingissä -suunnitelma															
Älyliikenteen tilannekuvapalvelu	😊	😊	😊	😊	E		x	x	x	x	x				x
Autoliikenteen häiriöiden hallinta	😊	😊	😊	😊	E			x	x						
Vaihtuvat liikenermerkit ja opasteet	😊	😊	😊	😊	E			x							x
Tunnelien liikenteen hallinta	😊	😊	😊	😊	E			x		x					x
Pysäköinnin ohjaus	😊	😊	😊	😊	E				x	x				x	x
Joukkoliikenteen liikennevaloetudet ja matkustajainformaatio	😊	😊	😊	😊	E		x	x		x					
Automaatiin liikennevalvonta	😊	😊	😊	😊	E			x	x						
Älyliikenteen ekosysteemi	😊	😊	😊	😊	E						x				
Pääkaupunkiseudun liikenteenhallintakeskuksen (PLH) kehittäminen	😊	😊	😊	😊	E		x	x	x	x	x				
Tietoliikumisvaihtoehtoista - valintoihin vaikuttaminen	😊	😊	😊	😊	E		x	x		x	x				
Pyöräilynedistäminen	😊	😊	😊	😊	E		x	x			x				
Älykkyyden lisääminen logistiikassa	😊	😊	😊	😊	E					x					x
joukkoliikenteen "City HUBit" ja liityntäpysäköinti	😊	😊	😊	😊	E		x	x		x	x				
Pysäköintipolitiikka															
Mobiili- ja internetpalvelut,	😊	😊	😊	😊	K	E		x		x					x
Asukas- ja yritys pysäköinnin yhteistyö pysäköintioperaattoreiden kanssa	😊	😊	😊	😊	K	E				x		x			
Progressiivinen hinnoittelu	😊	😊	😊	😊	K	E	x		x	x					
Asukas pysäköintijärjestelmän hinnoittelu ja laajentaminen	😊	😊	😊	😊	K	E			x	x	x		x		
Tonttikohtaisesta pysäköinnistä alueelliseen toimijaan	😊	😊	😊	😊	K	E			x	x	x		x		
Pysäköinninvalvonnan vaikuttavuus	😊	😊	😊	😊	K	E			x				x		
Nykyisten laskentaohjeiden tarkistaminen	😊	😊	😊	😊		E				x			x		
Asunnon ja pysäköintipaikan hinnan erottaminen	😊	😊	😊	😊	K	E				x	x				
Liityntäpysäköinti	😊	😊	😊	😊	K	E	x	x	x	x	x				
Yrityspysäköintijärjestelmän kehittäminen	😊	😊	😊	😊	K	E						x			x
Pysäköintipaikkojen monikäyttöisyys	😊	😊	😊	😊	K	E			x	x		x	x		
Autojen talvipysäköintitarkaisut	😊	😊	😊	😊	K	E			x	x					

Seuranta	Liikkumisen kehittämissuunnitelma - LIIKE TOIMITTEET (3/5)										
	Toteutunut	Seurataanko toteutumista (K/E)	Mittari	Saavutettavuus kestäväillä liikenneuudolla nostetaan kilpailukykyiseksi autoilijointeen saavutettavuuden kanssa arjen matkoilla	Matka-ajat ovat ennustettavia kaikilla kulkutavoilla	Liikennesuunnittelu valinnoilla vähennetään liikennejärjestelmän asukkaille aiheuttamia haittoja	Liikennejärjestelmän suunnittelu ohjaa resurssien tehokas käyttö ja kaupungin toiminnalliset tarpeet	Ohjataan liikenteen kasvu kestäviin kulkutapoihin	Varmistetaan työvoiman ja työpaikkojen sekä kuluttajien ja kaupan kohtaaminen	Viihtyisät katutilat luovat edellytykset vilkkaalle kaupunkielämälle ja urbaanille liikkeitoiminnalle	Tavaraliikennettä tehostetaan ja jakelun kustannuksia vähennetään yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa
Toimenpideohjelma / Toimenpide	Toteutumisaste										
Ilmasuojelusuunnitelma											
- Edistetään ilmanlaatuun perustuen päätöksentekoa ajoneuvoliikenteen hinnoittelun käyttöönotosta	😊	K				X		X			
- Selvitetään ajoneuvoliikenteen hinnoittelun teknisin mahdollisuuksia, hallinnollisia ja lainsäädännöllisiä kysymyksiä sekä päätöksentekomallia	😊	K		X			X	X			
- Edistetään ilmanlaatuun perustuen päätöksentekoa ajoneuvoliikenteen hinnoittelun käyttöönotosta	😊	K									
- Vedotaan valtion lakimuutoksen puolesta, joka sallisi alueellisten ruuhkamaksujen tuoton kohdentamisen ko. alueelle	😊	K		X							
Vähennetään bussin päästöjä											
- Toteutetaan HSL:n kalustokenaariota, jonka mukaisesti bussien lähipäästöt laskevat yli 90 %	😊	K								X	
- Sovelletaan HSL:n ympäristöbonuksella (HSL 2015) suoraan hankkimien raja-arvon ylitysalueiden bussiliinjoille. Ympäristöbonus-kilpailu järjestetään vähintään kerran vuodessa.	😊	K									
- Tehdään selvitys keskustan joukkoliikennejärjestelmän kehityksestä, jonka perusteella tehdään ehdotus kantakaupungin joukkoliikenteen tavoiteverkosta. Selvityksessä ei käsitellä HSL-alueen ulkopuolista liikennettä	😊	K			X						
Kehitetään ympäristöyöyhtiötä											
- Tarkennetaan HSL:n kilpailutuksessa vakivuorobussien päätösvaativuorokauden EURO VI -luokkaa vastaaviksi tyypidioksidin raja-arvon ylitysalueille liikkuvilla linjoilla. Edistetään myös sähköbussien ja muun erityisen vähäpäästöisten bussikaluston ostamista raja-arvonylitysaluilla liikennöiville linjoille.	😊	K								X	
- Selvitetään ympäristöyöyhtiökehen laajentamista muuhun liikenteeseen sekä päästöraportuksen sisällyttämistä ajoneuvoliikenteen hinnoitteluun. Tutkitaan myös keinoja vähentää liikenteen haittoja kantakaupungissa.	😊	K								X	
Kehitetään pysäköintipolitiikkaa											
- Toteutetaan kaupungin pysäköintipolitiikkaa ja sinä hyväksytyt pysäköintimaksujen korotukset	😊	K			X		X	X			
- Selvitetään pysäköintipolitiikan jatkotoimenpiteet sekä uudistetaan ja tarkennetaan pysäköintipolitiikkaa. Tarkistetaan autoparkkaamisen laskentaohjetta sääntömuutoksella.	😊	K			X		X	X			
Edistetään vähäpäästöisten ajoneuvojen ja vaihtoehtoisten käyttövoimien käyttöä											
- Edistetään sähköautojen latausverkoston laajenemista sähköisen liikenteen työpöytä ehdotusten mukaisesti. Huomioidaan verkoston käyttö myös hyötyajoneuvojen ja työkalujen tarpeisiin	😊	K			X					X	
- Tarkistetaan kahden vuoden välein henkilöautojen vähäpäästöyskriteerejä ja selvitetään niiden mahdollinen laajentaminen myös muihin ajoneuvoryhmiin. Määritellään vähäpäästöyskriteerit ajoneuvokäyttöön perustuen hinnoittelun perusteella Citylogistiikan toimenpideohjelman mukaisesti.	😊	K									X
- Vaikutetaan valtionhallintoon vaihtoehtoisten käyttövoimien edistämiseksi	😊	K									
Edistetään vähäpäästöisyyttä kaupungin omissa hankinnoissa ja ostopalveluissa											
- Nostetaan kaluston päästöjen painoarvoa ajoneuvojen sekä kuljetus- ja työkalupalveluiden hankinnan kilpailutuksissa. Laaditaan suunnitelma, jonka mukaisesti kriteerejä kiristetään. Yhennetään hallintokuntien kilpailutus kriteerejä.	😊	K									X
- Lisätään vaihtoehtoisten käyttövoimien osuutta kaupungin omassa ja sijoitusyritysten kalustossa. Edistetään ja kehoitetaan vaihtoehtoisia käyttövoimia myös hyötyliikenteessä ja työkaluissa.	😊	K									X
- Kehitetään kaupungin oman kaluston ja palveluntuottajien päätösohjelmien sekä polttoaineen kulutuksen seuranta.	😊	K									X
- Tehotetaan kaupungin kaluston (myös henkilöautot) käyttöasteita. Vähennetään virastoille hankittavien autojen tarvetta suosimalla virastojen yhteiskäytössä olevia ns. resurssiautoja.	😊	K									X
Kehitetään liikkumisen ohjausta ja citylogistiikkaa											
- Laaditaan Liikkumisen kehittämissuunnitelman linjauksia toteuttava toimenpideohjelma. Samalla huolehditaan, että Helsingillä on EU:n Sustainable Urban Mobility Plan (SUMP) -vaatimukset täyttävä toimenpideohjelma.	😊	K						X			
- Helsingin älyliikenteen kehittämis- ja hyödyntämisuunnitelman toimenpiteiden (mm. Maas) toteuttamiseksi edistetään ilmanlaadun parantamista.	😊	K					X				
- Toteutetaan pyöräilyn edistämissuunnitelman sisältäviä toimenpiteitä.	😊	K		X		X	X				X
- Toteutetaan citylogistiikan toimenpideohjelman toimenpiteitä.	😊	K									
Kehitetään ilmanlaatuvaikutuksen huomiointia kaavoituksessa ja liikesuunnittelussa											
- Kokonaisvaltaisella (maankäytön ja liikennejärjestelmän) suunnittelulla edistetään ratkaisuja, joilla huolehditaan, etteivät ilmanlaadulle asetetut raja-arvot ylity uusilla rakentuvilla alueilla.	😊	K					X				
- Suojataan asukkaita ilmaan saasteille altistumiselta suunnitelluin keinoin. Korttelirakenteet suunnitellaan riittävän tuuletetuiksi. Rakennusten raittiin ilman sisäänottajan ja suodattimen kiinnitetään erityisesti huomiota. Selvitetään altistuksen vähentämiskeinoja, ja ns. herkien kohteiden sijoittamisessa otetaan huomioon ilmanlaatuvaikutus.	😊	K			X					X	
- Huomioidaan ilmanlaatuvaikutus yleiskaavan toteuttamissuunnitelmissa.	😊	K						X			

Seuranta		
Toteutunut		
Loppuvaiheessa		
Alkuvaiheessa		
Ei käynnistynyt		

Liikkumisen kehittämisohjelma - LIIKE tavoitteet (5/5)

Saavutettavuus kestäville liikennemuodoilla nostetaan kilpailukykyiseksi autoliikenteen saavutettavuuden kanssa arjen matkoilla	Matka-ajat ovat ennustettavia kaikilla kulkutavoilla	Liikennesunnittelu valinnoilla vähennetään liikennejärjestelmän asukkaille aiheuttamia haittoja	Liikennejärjestelmän suunnittelua ohjaa resurssien tehokas käyttö ja kaupungin toiminnalliset tarpeet	Ohjataan liikenteen kasvu kestäviin kulkutapoihin	Varmistetaan työvoiman ja työpaikkojen sekä kuluttajien ja kaupan kohtaaminen	Viihtyisät katutilat luovat edellytykset vilkkaalle kaupunkielämälle ja urbaanille liiketoiminnalle	tavaraliikennettä tehostetaan ja jakelun kustannuksia vähennetään yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa
---	--	---	---	---	---	---	---

Toimenpideohjelma / Toimenpide

Toimenpide	Toteutusaste	Seurataanko toteutumista (K/E)	Mittari	Saavutettavuus kestäville liikennemuodoilla nostetaan kilpailukykyiseksi autoliikenteen saavutettavuuden kanssa arjen matkoilla	Matka-ajat ovat ennustettavia kaikilla kulkutavoilla	Liikennesunnittelu valinnoilla vähennetään liikennejärjestelmän asukkaille aiheuttamia haittoja	Liikennejärjestelmän suunnittelua ohjaa resurssien tehokas käyttö ja kaupungin toiminnalliset tarpeet	Ohjataan liikenteen kasvu kestäviin kulkutapoihin	Varmistetaan työvoiman ja työpaikkojen sekä kuluttajien ja kaupan kohtaaminen	Viihtyisät katutilat luovat edellytykset vilkkaalle kaupunkielämälle ja urbaanille liiketoiminnalle	tavaraliikennettä tehostetaan ja jakelun kustannuksia vähennetään yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa
Citylogistiikka											
Pysäköintijärjestelyt katualueella ja suunnittelu yhteistyö kiinteistöjen kanssa, kävelykatujen kehittäminen						x				x	x
Raskaan liikenteen levähdysalueet											x
Tieliikennelain kokonaisuudistus											x
Jakeliikenteen pysäköintinunus											x
Jättekuljetusten kehittämisprojekti						x					x
Jakelupaikan älytunnistus ja -varaus											x
Katuasteista tiedottaminen					x						x
Verkkokaupan jakelukokeilu									x		x
Rakennusyritysten jakelukeskus											x
Huoltotunnin kehittäminen						x	x			x	x
Yritysyhteistyö ja koulutus											x
10-vuotinen investioiohjelma							x				
Raitiotieliikenteen kehittämisohjelma				x	x			x			
Kantakaupungin joukkoliikennejärjestelmän kehittämiselitys				x							
Hankearvioinnin kehittäminen								x			

Toimenpideohjelma / Toimenpide	Seuranta			'Liikkumisen kehittämisohjelma - LIIKE, Toimintalinjaukset (2/10)							
	Toteutumisaste	Seurataanko toteutumista (K/E)	Mittari	Joukkoliikenteen runkolinjastosta tehdään selkeä ja sujuva kokonaisuus, jolle taataan ruuhkista riippumaton kulku ja vaihdot suunnitellaan kokonaisuutena.	Joukkoliikenteen keskeiset vaihtopaikat suunnitellaan käyttäjälähtöisesti ja niiden lähisäavutettavuutta kaikilla kulkutavoilla parannetaan.	Toteutetaan pyöräliikenteen runkoyhteysverkko	kehitetään liikenneverkkoa niin, että tuetaan kaupungin tiivistymistä	hankkeiden arviointia kehitetään niin, että otetaan huomioon maankäytönvaikutukset ja kaupungin toiminnalliset tarpeet.	Muodostetaan ja ylläpidetään rahoitukseltaan realistista pitkän aikavälin toimenpideohjelmaa	Liikennejärjestelmän suunnittelu ja päätöksenteko perustetaan strategisiin tavoitteisiin ja taloudellisiin toteutusmahdollisuuksien arviointiin.	Seutu- ja viranomaisyhteistyöllä parannetaan yhteisten tavoitteiden toteuttamismahdollisuuksia
Älyliikenne Helsingissä -suunnitelma											
Älyliikenteen tilannekuvapalvelu	😊	E									x
Autoliikenteen häiriöiden hallinta	😊	E									x
Vaihtuvat liikemerkit ja opasteet	😊	E									x
Tunnelien liikenteen hallinta	😡	E									x
Pysäköinnin ohjaus	😡	E									x
Joukkoliikenteen liikennevaloetuedet ja matkustajainformaatio	😊	E		x							x
Automaattinen liikennevalvonta	😊	E									x
Älyliikenteen ekosysteemi	😊	E									x
Pääkaupunkiseudun liikenteenhallintakeskuksen (PLH) kehittäminen	😊	E									x
Tietoliikkumisvaihtoehdoista - valintoihin vaikuttaminen	😊	E				x					x
Pyöräilynedistäminen	😊	E									x
Älykkyyden lisääminen logistiikassa	😊	E									x
Joukkoliikenteen "City HUBit" ja liityntäpysäköinti	😊	E			x						x
Pysäköintipolitiikka											
Mobiili- ja internetpalvelut,	😊	K	E								
Asukas- ja yrityspysäköinnin yhteistyö pysäköintioperaattoreiden kanssa	😊	K	E				x				
Progressiivinen hinnoittelu	😊	K	E								
Asukas- ja yrityspysäköintijärjestelmän hinnoittelu ja laajentaminen	😊	K	E								x
Tonttikohtaisesta pysäköinnistä alueelliseen toimijaan	😊	K	E				x		x	x	
Pysäköinninvalvonnan vaikuttavuus	😊	K	E						x		x
Nykyisten laskentaohjeiden tarkistaminen	😊	K	E				x				
Asunnon ja pysäköintipaikan hinnan erottaminen	😊	K	E				x			x	
Liityntäpysäköinti	😊	K	E	x	x		x		x		x
Yrityspysäköintijärjestelmän kehittäminen	😊	K	E								
Pysäköintipaikkojen monikäyttöisyys	😊	K	E				x			x	
Autojen talvipysäköintitratkaisut	😊	K	E				x				

Seuranta		
Toteutunut		
Loppuvaiheessa		
Alkuvaiheessa		
Ei käynnistynyt		

Liikkumisen kehittämisohjelma - LIIKE Toimintalinjaukset (4/10)

Joukkoliikenteen runkolinjastosta tehdään selkeä ja sujuva kokonaisuus, jolle taataan ruuhkista riippumaton kulku ja vaihdot suunnitellaan kokonaisuutena.	Joukkoliikenteen keskeiset vaihtopaikat suunnitellaan käyttäjälähtöisesti ja niiden lähisaavutettavuutta kaikilla kulkutavoilla parannetaan.	Toteutetaan pyöräiliikenteen runkoyhteysverkko	kehitetään liikenneverkkoa niin, että tuetaan kaupungin tiivistymistä	hankkeiden arviointia kehitetään niin, että otetaan huomioon maankäytönvaikutukset ja kaupungin toiminnalliset tarpeet.	Muodostetaan ja ylläpidetään rahoituksestaan realistista pitkän aikavälin toimenpideohjelmia	Liikennejärjestelmän suunnittelu ja päätöksenteko perustetaan strategisiin tavoitteisiin ja taloudellisiin toteutusmahdollisuuksien arviointiin.	Seutu- ja viranomaisyhteistyöllä parannetaan yhteisten tavoitteiden toteuttamismahdollisuuksia
--	--	--	---	---	--	--	--

Toimenpideohjelma / Toimenpide

Toimenpide	Toimitus- laite	Seurataanko toteutumista (K/E)	Mittari					
Pyöräilyn edistämisohjelma								
Toteutetaan kaupunkipyöräpalvelu.		K	onko toteutunut			X		
Suorat ja sujuvat reitit: Määritellään reittien laatusa ja yhteiset linjaukset pyöräilyn suunnitteluun.		K	onko toteutunut		X			
Toteutetaan baanat tärkeimmille työmatkareiteille.		K	toteutuneet kilometrit		X			
Työmaat Parannetaan työmaaajanjärjestelyjen ohjeita ja valvontaa ottamaan paremmin huomioon pyöräilijät.		K	E					X
Opastus Uudistetaan pyöräilyn opastusjärjestelmä.		K	E					
Normit ja ohjeet: Uusitaan pyöräiliikenteen suunnitteluohjeita ja tyyppipiirustukset.		K	onko tehty			X		
Seurantamittarit Otetaan käyttöön pyöräilyn seurantamittarit sekä kerätään ja julkaistaan tiedot säännöllisesti.		K	E					
Verkko kattavaksi: Laaditaan ja toteutetaan aikataulutettu hankeohjelma, jonka mukaisesti rakennetaan puuttuvat yhteydet ja poistetaan pullonkaulat.		K	E				X	
Määrärahat Osoitetaan kaupungin budjetissa pyöräilyn edistämiseen riittävä määräraha.		K	rahamäärä				X	
Liikkumisen kehittämisohjelma: Helsingille laaditaan liikkumisen kehittämisohjelma, joka luo pohjan kestävästä liikkumisen edistämiseksi, linjaa kaupungin liikennepolitiikan talvihoito Parannetaan pyöräilyväylien talvihoitoa päivittämällä ylläpitoluokituksia ja parantamalla korkeimman luokan laatusa, sopeuttamalla kalustoa tulevaisuuden pyöräiliikennejärjestelyihin sekä siirtymällä asteittain reittikohtaiseen kunnossapitoon.		K	onko tehty			X		X
Valaistus ja pintamateriaalit Kehitetään pyöräteiden valaistusta ja uusia innovaatioita hankalasti pyöräilijöiden pintojen parantamiseen.		E	E					
Pyöräkeskus Jatketaan pyöräkeskuksen kehittämistä Kampissa ja laajennetaan toimintaa muihin kaupunginosiin.		E	E					X
Oheispalvelut Sijoitetaan pumppuja, kartoja ym. oheispalveluita sopiviin kohtiin pyöräreiteillä		E	E					X
Risteysjärjestelyt Parannetaan liittymäalueita selkeiksi ja turvallisiksi.		E	E			X		
Vastuullinen liikennekulttuuri Vaikutetaan liikennekäyttäytymiseen tiedotuksen ja markkinoinnin avulla.		E	E					X
Pyöräpysäköinti Laaditaan koko kaupungin kattava pyöräpysäköintisuunnitelma ja toteutetaan sen mukaiset toimenpiteet. Toteutetaan kiireelliset pyöräpysäköintikohteet välittömästi. Poistetaan hylätyt pyörät kaksi kertaa vuodessa.		K	suunnitellut pyörälineet			X		
Liikenteen rauhoittaminen Tarkistetaan kantakaupungin kahvierakia ja laaditaan liikenteen rauhoittamissuunnitelmia tonttikaduille.		E	E				X	
Jalankulun ja pyöräilyn erottelu Parannetaan jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden erottelua.		E	E			X		
Helsingin pyöräilybrändi Kehitetään Helsingin pyöräilylle oma brändi.		E	E					X
Viestintäsuunnitelma Tehdään ja toteutetaan pyöräilyn viestintäsuunnitelma.		E	E					X
tahtotila:Kaupungin yhteinen visio on määritetty ja siihen sitoudutaan. Pyöräilyn edistäminen näkyy vahvasti valtuustostrategiassa.		E	E					X
tahtotila:Kaupungin yhteinen visio on määritetty ja siihen sitoudutaan. Pyöräilyn edistäminen näkyy vahvasti valtuustostrategiassa.		E	E					X
Organisointi Perustetaan pysyvä organisaatio/ryhmä ohjaamaan ja koordinoimaan pyöräilyn edistämistä kaupungin tasolla.		E	E					X
Vastuut Selkeytetään eri hallintokuntien roolit ja määritellään hallintokunnille tavoitteet pyöräilyn edistämiseksi.		E	E					X
Henkilöresurssit Paikataan pyöräilyn edistämiseen koime henkilöä lisää ja parannetaan suunnittelijoiden valmiuksia ottaa pyöräily huomioon kilpailukykyisenä kulkumuotona.		E	E					

Toimenpideohjelma / Toimenpide	Seuranta			Liikkumisen kehittämisohjelma - LIIKE Toimintalinjaukset (6/10)					hankkeiden arviointia kehitetään niin, että otetaan huomioon maankäyttövaikutukset ja kaupungin toiminnalliset tarpeet.	Muodostetaan ja ylläpidetään raholuksestaan realistista pitkän aikavälin toimenpideohjelmaa	Liikennejärjestelmän suunnittelu ja päätöksenteko perustetaan strategisiin tavoitteisiin ja taloudellisiin toteutumamahdollisuuksien arviointiin.	Seutu- ja viranomaisyhteistyöllä parannetaan yhteisten tavoitteiden toteuttamamahdollisuuksia
	Toteutunut	Loppuvaiheessa	Alkuvaiheessa	Joukkoliikenteen runkolinjastoista tehdään selkeitä ja sujuvia kokonaisuuksia, jolle taataan ruuhkista riippumaton kulku ja vaihdot suunnitellaan kokonaisuutena.	Joukkoliikenteen keskeiset vaihtopaikat suunnitellaan käyttäjälähtöisesti ja niiden lähisaavutettavuutta kaikilla kulutusvoilla parannetaan.	Toteutetaan pyöräliikenteen runkoyhteytverkko	kehitetään liikenneverkkoa niin, että tuetaan kaupungin tiivistymistä					
Toimenpideohjelma / Toimenpide	Toteutumisaste	Seurataanko toteutumista (K/V)	Mittari									
Ilmasuojelusuunnitelma												
Edistetään ilmanlaatuiperustein päätöksentekoa ajoneuvoliikenteen hinnoittelun käyttöönotosta	☹️	K								X		
- Selvitetään ajoneuvoliikenteen hinnoittelun teknisinä mahdollisuuksina, hallinnollisina ja lainsäädännöllisinä kysymyksinä sekä päätöksentekomallia	☹️	K										
- Edistetään ilmanlaatuiperustein päätöksentekoa ajoneuvoliikenteen hinnoittelukäyttöönotosta	☹️	K										
- Vedotaan valtion lakimuutoksen puolesta, joka sallisi alueellisten ruuhkamaksujen tuoton kohdentamisen ko. alueelle	☹️	K										
Vähennetään bussien päästöjä	☹️	K										
- Toteutetaan HSL:n kalustostenaariota, jonka mukaisesti bussien lähipäästöt laskevat yli 90 %	☹️	K					X					
- Sovelletaan HSL:n ympäristöbonusmallia (HSL 2015) suoran hankinnoin raja-arvon ylitysalueiden bussiliinjoille. Ympäristöbonus- kilpailu järjestetään vähintään kerran vuodessa.	☹️	K					X					
- Tehdään selvitys keskustan joukkoliikennejärjestelmän kehityksestä, jonka perusteella tehdään ehdotus kantakaupungin joukkoliikenteen tavoiteverkosta. Selvityksessä ei käsitellä HSL-alueen ulkopuolista liikennettä	☹️	K		X			X					
Kehitetään ympäristövyöhykettä	☹️	K						X				
- Tarkennetaan HSL:n kilpailutuksessa vakivuorobussien päätösvaikutuksia EURO VI -luokkaa vastaaviksi tyypidioksidin raja-arvon ylitysalueille liikkuvilla linjoilla. Edistetään myös sähköbussien ja muun erityisen vähäpäästöisen bussikaluston ostamista raja-arvonylitysaluilla liikkuvilla linjoilla.	☹️	K					X					
- Selvitetään ympäristövyöhykkeen laajentamista muuhun liikenteeseen sekä päätösohjauksen sisällyttämistä ajoneuvoliikenteen hinnoitteluun. Tutkitaan myös keinoja vähentää liikenteen haltoja kantakaupungissa.	☹️	K					X					
Kehitetään pysäköintipolitiikkaa	☹️	K						X				
- Toteutetaan kaupungin pysäköintipolitiikkaa ja sinä hyväksytyt pysäköintimaksujen korotukset	☹️	K						X				
- Selvitetään pysäköintipolitiikan jatkotoimenpiteet sekä uudistetaan ja laajennetaan pysäköintipolitiikkaa. Tarkistetaan autopaikkamäärän laskentaohjetta säännöllisesti	☹️	K										
Edistetään vähäpäästöisten ajoneuvojen ja vaihtoehtojen käyttövoimien käyttöä	☹️	K										
- Edistetään sähköautojen latausverkoston laajenemista sähköisen liikenteen työntymisen ehdotusten mukaisesti. Huomioon otetaan verkoston käyttö myös hyötysajoneuvojen ja työkalujen tarpeisiin	☹️	K										
- Tarkistetaan kahden vuoden välein henkilöautojen vähäpäästöisyksikerejeä ja selvitetään niiden mahdollinen laajentaminen myös muihin ajoneuvoryhmiin. Määrällisen vähäpäästöisyksikerejei ajoneuvokäyttöön perustamiseksi hinnoittelun perustamista Citylogistiikan toimenpideohjelman mukaisesti.	☹️	K										
- Vaikutetaan valtionhallintoon vaihtoehtojen käyttövoimien edistämiseksi	☹️	K										
Edistetään vähäpäästöisyyttä kaupungin omissa hankinnoissa ja ostopalveluissa	☹️	K										
- Nostetaan kaluston päästöjen painoarvoa ajoneuvojen sekä kuljetus- ja työkalupalveluiden hankinnan kilpailutuksissa. Laaditaan suunnitelma, jonka mukaisesti kriteerejä kiristetään. Yhennetään hallintokuntien kilpailutuskriteerejä.	☹️	K										
- Lisätään vaihtoehtojen käyttövoimien osuutta kaupungin omissa ja sopimusyritysten kalustossa. Edistetään ja kokeillaan vaihtoehtoisia käyttövoimia myös hyötyliikenteessä ja työkaluissa.	☹️	K										
- Kehitetään kaupungin oman kaluston ja palveluntuottajien päätösohjauksen sekä polttoaineen kulutuksen seuranta.	☹️	K										
- Toteutetaan kaupungin kaluston (myös henkilöautot) käyttästä. Vähennetään virastoille hankittavien autojen tarvetta suosimalla virastojen yhteiskäytössä olevia ns. resurssiautoja.	☹️	K										
Kehitetään liikkumisen ohjausta ja citylogistiikkaa	☹️	K										
- Laaditaan Liikkumisen kehittämisohjelman linjauksia toteuttava toimenpideohjelma. Samalla huolehditaan, että Helsingillä on EU:n Sustainable Urban Mobility Plan (SUMP) -vaatimukset täyttävä toimenpideohjelma.	☹️	K										
- Helsingin älyliikenteen kehittämis- ja hyödyntämisuunnitelman toimenpiteiden (mm. Maas) toteuttamiseksi edistetään ilmanlaadun parantamista.	☹️	K										
- Toteutetaan pyöräilyn edistämisohjelman sisältäviä toimenpiteitä.	☹️	K										
- Toteutetaan citylogistiikan toimenpideohjelman toimenpiteitä.	☹️	K										
Kehitetään ilmanlaatuvaikutuksien huomiointia kaavoituksessa ja liikesuunnittelussa	☹️	K						X			X	
- Kokonaisvaltaisella (maankäytön ja liikennejärjestelmän) suunnittelulla edistetään ratkaisuja, joilla huolehditaan, etteivät ilmanlaadulle asetetut raja-arvot ylity uusilla rakentuvilla alueilla.	☹️	K						X	X	X	X	
- Suojataan asukkaita ilmaan saasteille altistumiselta suunnitelluin keinoin.	☹️	K						X				
- Korttirikenteet suunnitellaan riittävän tuulettaviksi. Rakennusten raittiin ilman sisäänvetoa ja suodattamiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Selvitetään ajatussuunnan vähentämiseksi, ja ns. hertkien kohteiden sijoittamisessa otetaan huomioon ilmanlaatuvaikutukset.	☹️	K						X				
- Huomioidaan ilmanlaatuvaikutuksia yleiskaavan toteuttamisohjelmassa.	☹️	K						X	X			

Seuranta		
Toteutunut		
Loppuvaiheessa		
Alkuvaiheessa		
Ei käynnistynyt		
Toteutus- laite	Seuratanko toteutumista (K/E)	Mittari

Liikkumisen kehittämisohjelma - LIIKE Toimintalinjaukset (8/10)

Joukkoliikenteen runkolinjastosta tehdään selkeä ja sujuva kokonaisuus, jolle taataan ruuhkista riippumaton kulku ja vaihdot suunnitellaan kokonaisuutena.	Joukkoliikenteen keskeiset vaihtopaikat suunnitellaan käyttäjälähtöisesti ja niiden läheisyyttä kaikilla kulkutavoilla parannetaan.	Toteutetaan pyöräliikenteen runkoyhteysverkko	kehitetään liikenneverkkoa niin, että tuetaan kaupungin tiivistymistä	hankkeiden arviointia kehitetään, että otetaan huomioon maankäytönvaikutukset ja kaupungin toiminnalliset tarpeet.	Muodostetaan ja ylläpidetään rahoituksestaan realistista pitkän aikavälin toimenpideohjelmaa	Liikennejärjestelmän suunnittelu ja päätöksenteko perustetaan strategisiin tavoitteisiin ja taloudellisiin toteutusmahdollisuuksien arviointiin.	Seutu- ja viranomaisyhteistyöllä parannetaan yhteisten tavoitteiden toteuttamismahdollisuuksia
--	---	---	---	--	--	--	--

Toimenpideohjelma / Toimenpide

Liikenneturvallisuuden kehittämisohjelma								
Nopeusrajoitusjärjestelmän kehittäminen ja tukeminen		K	Ajonopeuksien jakauma ja ylinopeutta ajavien osuus liikennevirrassa					
Lasten ja nuorten liikennesäveltyksen ja -valvonnan kehittäminen		K	1. Lasten (alle 15 v.) liikenneonnettomuuksien määrä 2. Koulumatkansa turvalliseksi kokevien koululasten osuus					X
Mopon turvallisuuksien parantaminen		K	Nuorten (15-24-vuotiaat) liikenneonnettomuuksien määrä					
Nuorison liikkumisen ohjaus		K	Nuorten (15-24-vuotiaat) liikenneonnettomuuksien määrä					X
Liikenneturvallisuuksien kartoitus ja priorisointi		K	1. Jalankuljija- ja polkupyöräonnettomuuksien määrä			X		
Yhteistyön parantaminen julkisten palveluiden sijoittumis päätöksissä		K	Yhteistyöprosessin oia (käynnissä / ei käynnissä)					X
Ajonopeuksiin vaikuttaminen liikennepäristön keinoin		K	Ajonopeuksien jakauma ja ylinopeutta ajavien osuus liikennevirrassa					
Suojateiden turvallisuuden parantaminen		K	1. Suojateonnettomuuksien määrä 2. Väistämisvelvollisuuden noudattaminen suojateilla ja turvalaitteiden käyttö					
Turvalliset ja jatkuvat kävely- ja pyöräilyreitit		K	1. Jalankuljija- ja polkupyöräonnettomuuksien määrä 2. Bysely					
Liikkujien tietoisuuden lisääminen turvallisesta liikkumisesta ja turvalaitteiden vaikutuksista		K	1. Liikastuonnettomuuksien määrä (kadulla) 2. Turvalaitteiden käyttö					X
Helsingin imagon luominen turvallisen liikkumisen kaupungiksi		K	Liikennesuunnittelijoiden yhteydenotto asukkaiden kanssa riittäväksi koettujen vuosien osuus					X
Liikenneturvallisuuksien koordinoiminen ja järjestäminen		K	Liikenneturvallisuuksien kehittämisohjelman toteutumistaso					X

Seuranta

- Toteutunut
- Loppuvaiheessa
- Alkuvaiheessa
- Ei käynnistynyt

Liikkumisen kehittämisohjelma - LIIKE Toimintalinjaukset (10/10)

Joukkoliikenteen runkolinjastosta tehdään selkeä ja sujuva kokonaisuus, jolle taataan ruuhkista riippumaton kulku ja vaihdot suunnitellaan kokonaisuutena.	Joukkoliikenteen keskeiset vaihtopaikat suunnitellaan käyttäjälähtöisesti ja niiden lähisaavutettavuutta kaikilla kulkutavoilla parannetaan.	Toteutetaan pyöräliikenteen runkoyhteysverkko	kehitetään liikenneverkkoa niin, että tuetaan kaupungin tiivistymistä	hankkeiden arviointia kehitetään niin, että otetaan huomioon maankäytönvaikutukset ja kaupungin toiminnalliset tarpeet.	Muodostetaan ja ylläpidetään rahoitukseltaan realistista pitkään aikavälin toimenpideohjelmia	Liikennejärjestelmän suunnittelu ja päätöksenteko perustetaan strategisiin tavoitteisiin ja taloudellisiin toteutusmahdollisuuksien arviointiin.	Seutu- ja viranomaisyhteistyöllä parannetaan yhteisten tavoitteiden toteuttamismahdollisuuksia
--	--	---	---	---	---	--	--

Toimenpideohjelma / Toimenpide

	Toteutus- aika	Seurataanko toteutumista (K/E)	Mittari					
Citylogistiikka								
Pysäköintijärjestelyt katualueella ja suunnitteluyhteistyö kiinteistöjen kanssa, kävelykatujen kehittäminen								
Raskaan liikenteen levähdysalueet								
Tieliikenneläin kokonaisuudistus								
Jakeluliikenteen pysäköintitunnus								
Jätetulosten kehittämisprojekti								
Jakelupaikan älytunnistus ja -varaus								
Katuesteistä tiedottaminen								
Verkkokaupan jakelukokeilu								
Rakennusyritysten jakelukeskus								
Huoltotunnelin kehittämien								
Yritysyhteistyö ja koulutus								x
10-vuotinen investioiohjelma							x	x
Raitiotieliikenteen kehittämisohjelma				x		x		
Kantakaupungin joukkoliikennejärjestelmän kehittämisselitys				x	x			
Hankearvioinnin kehittäminen						x		